

JMA, ADEGIKO ZUZENDARI NAGUSIA

Koiuntura Ekonomikoari buruzko Inkestaren prentsaurrekoa 2026eko otsailaren 6a. Adegia.

Egun on guztioi, eta mila esker gaur hemen izateagatik, urtarrilean Gipuzkoako enpresei Egoera Ekonomikoari buruzko Inkestaren emaitzen aurkezpenean.

Prentsa-oharrean inkestaren xehetasun guztiak aurkituko dituzue. Hala ere, utzi iezadazue Gipuzkoako enpresen eta ekonomiaren egoerari buruzko balorazio orokor bat egitea.

Inkestako datuek nahiko zehaztasunez islatzen dute Gipuzkoak bizi duen unea: oro har aurrera egiten duen lurraldea gara, baina gure industriaren muinak gero eta tentsio handiagoak bizi ditu, eta ezin ditugu alde batera utzi.

Errealitate bikoitz baten aurrean gaude. Alde batetik, adierazle agregatuak nahiko positiboak dira. Gure enpresen %83k euren merkatuak normaltasun edo susperraldi egoeran daudela diote, iazkoarekiko 2 puntuko hobekuntzarekin. Datu horiek, eta lurraldeko batez besteko fakturazioak hiruhileko arteko %3ko hazkundea izateak —batez ere kanpo-merkatuen bultzadari esker, %3,5 hazi baitira—, gure enpresa-sarearen erresilientzia eta egokitzeko gaitasuna agerian uzten dute.

Baina argazki orokor horrek ez du estali behar azpian dagoen egoera. Xehetasunez aztertzen dugunean, eta bereziki gure motor ekonomiko nagusiari —industria sektoreari— begiratzen diogunean, egoera askoz ahulagoa da.

Izan ere, industria-enpresen %25ek euren merkatuak atzeraldi egoeran daudela adierazten dute. Gipuzkoarentzat estrategikoa den makina-erreminta eta ekipoen azpisektorean, pertzepzio hori ia enpresen erdira iristen da: %44ra, hain zuzen. Zifra horiek kezka handia sortu behar digute.

Adierazle operatiboek ere alerta-seinale hori indartzen dute. 2021etik gutxienekoetan: eskaeren ahultasunak industriaren ia erdia kolpatzen du, eta lau urteko mailarik baxuenera jaisten dira.

Produkzio-ahalmena batez beste %80an kokatzen da, baina alde handiak daude sektoreen artean; industria ez-metalikoan, adibidez, %73era jaisten da.

Horri guztiari gehitu behar zaizkio gure enpresen lehiakortasuna higatzen ari diren hainbat faktore.

Lehena lan-kostuak dira: industriaren %53 kezkatzen ditu, eta makina eta ekipoen sektorean %59ra iristen da, zuzenean errentagarritasunean eta nazioarteko merkatuetan lehiatzeko gaitasunean eraginez.

Bigarrena ziurgabetasun geopolitikoaren hazkundea da, urte bakarrean 14 puntu igo dena, eta dagoeneko enpresen %29,5 kezkatzen dituen.

Eta hirugarrena, gero eta nabarmenagoa dena, kostu baxuko herrialdeetako kanpo-lehiaren presioa da, 2018az geroztik mailarik altuenera iritsi dena. Testuinguru honetan, bereziki azpimarratu nahi dugu Txinako enpresen presio lehiakorra gero eta handiagoa dela; askotan, eskala-ekonomiak, laguntza publikoa eta Europakoetatik oso bestelako arau-esparruak dituzte. Lehia hori, bereziki industria-sektore estrategikoetan, zuzenean ari da eragiten Gipuzkoako enpresa askoren prezioetan, marjinetan eta eskaera-zorroan.

Erronka horiei arazo estruktural iraunkorrak gehitzen zaizkie: lan-absentismoa, enpresen %37ri eragiten diona, eta langile kualifikatuak aurkitzeko zailtasuna, %35ek aipatzen duena, industriaren hazkunde-potentziala mugatzen jarraitzen dute.

Eta zer ari dira egiten enpresak kezkatzen dituzten faktore ekonomikoei aurre egiteko?

Ia lau enpresatik hiruk kostuak aurreztera eta barne-eraginkortasuna hobetzera bideratzen dituzte ahaleginak; eraikuntzaren sektorean, hamar enpresatik bederatzik baino gehiagok egiten dute hori. Enpresen erdiak baino gehiagok bezeroak eta merkatuak dibertsifikatzea bilatzen du arriskuak murrizteko, eta bostetik bik neurri antolakuntzazkoen alde egiten dute, hala nola kultura-trantsizioaren alde edo langileen prestakuntza eta malgutasuna handitzearen alde.

Bestalde, hirutik batek gutxi gorabehera teknologia berrietan eta digitalizazioan inbertitzen du lehiakortasuna irabazteko, eta lautik batek prezioetan eta irabazi-marjinetan doikuntzak egitea lehenesten du.

Hornikuntza-katearen aldaketa edo finantza-indartzea bezalako neurriak hamar enpresatik batek baino gutxiagok hartzen ditu.

Enpleguari dagokionez, epe laburrean nolabaiteko egonkortasuna ikusten da. Industria-enpresen %85,5ek plantillari eustea edo handitzea aurreikusten du. Hala ere, 2026ari begira, eszenatokia ziurgabeagoa da. Zerbitzuetan eta eraikuntzan 2.000 eta 3.000 enplegu berri sortzea aurreikusten dugu, baina industrian geldialdia antzematen da, eta enpresen %14k dagoeneko enplegua murrizteko beharra aurreikusten du.

Ondorio gisa, Gipuzkoak eutsi egiten dio, baina bere industria-nukleoak gero eta presio handiagoa jasaten du: eskaera gutxiago, kostu handiagoak eta nazioarteko lehia gero eta gogorragoa, bereziki Asiaren aldetik. Kalitatezko enplegua, gizarte-kohesioa eta gure lurraldearen ongizatea bermatu nahi baditugu, lehiakortasuna indartuko duten politikak behar ditugu.

Gipuzkoaren erronka hau, hala ere, Europako desindustrializazio-arriskuaren eta bere autonomia estrategiko industrialia galtzearen testuinguruan kokatu behar da.

Autonomia estrategiko industrialia Europak bere industria-ekosistema kritikoen gaineko kontrol subiranoa mantentzeko duen gaitasuna da, bere oparotasuna bermatuz eta hirugarren herrialdeekiko mendekotasun geopolitiko murriztuz.

Gaur egun, autonomia hori mehatxu larri baten pean dago, automozioa eta ingeniari-tza mekanikoa bezalako sektore giltzarrietan gertatzen ari den desindustrializazio azeleratuaren ondorioz. Ez gara merkatuaren ziklo-aldaketa soil baten aurrean, baizik eta tokiko fabrikazioari buruzko betekizun loteslerik ezak eragindako Europako balio-katearen suntsipen estruktural baten aurrean.

Europako tokiko fabrikazioa une kritikoan dago; izan ere, derrigorrezko tokiko ekoizpen-baldintzarik ez egoteak diruz lagundutako inportazioei (batez ere Txina eta Indiakoei) bidea ematen die, subiranotasun teknologikoa ahulduz eta eskualdearen oparotasuna arriskuan jarritz.

Azken batean, kalitatezko enplegua, gizarte-kohesioa eta gure lurraldearen ongizatea bermatu nahi baditugu, industriaren lehiakortasuna, produktibitatea eta errentagarritasuna indartuko dituzten politikak behar ditugu, lehia-baldintza orekatuak bermatuko dituztenak eta enpresei gero eta konplexuagoa den ingurune globalean lagunduko dietenak.

ADEGItik argi diogu: industria defendatzea Gipuzkoaren etorkizuna defendatzea da.